

Hæren vedlige, som endnu lever i ret store Dele af Befolkningen. Jeg vil haabe, at den højtærede Forsvarsminister maa have Held til at ændre dette Forhold, og jeg vil gerne bede ham om at tage hurtigt fat paa det; thi naar man nu hører, at der har været talt om det paa Rigsdagen, kunde det jo være, at Forholdet blev forbedret i en Fart, saa at det, naar man kom og vilde undersøge det, maaske viste sig at være udmærket.

Forskellige Talere har udtalt sig om den politiske Situation, og jeg fristes til at følge den samme Bane. Jeg vil da først henvende nogle faa Ord til Højre, som jo er blevet et lille Parti her i Tinget, og man ser ogsaa kun lidt til dem. (En Stemme: Her er een af dem.)

Ja, jeg har set ham. Det vilde have haft nogen Betydning, om den Tale, som Grev Frijs for nylig holdt i Landstinget, var blevet holdt i Fjor; Greven antydede jo deri Samarbejde paa den almindelige Valgrets Grund, medens man i Fjor endte i Dagsordenens Politik. En saadan Manøvre, en saadan, jeg kan næsten sige nonchalant, Maade at tage hele dette Forhold paa efterlader selvfølgelig en Del Bitterhed hos dem — jeg tænker her paa Venstre —, der i Fjor stod velvilligt overfor et Samarbejde paa samme Grundlag som det, der fra konservativ Side er antydet i Aar. Det skaber et noget andet Sindelag, og man vil have kunnet mærke denne Sindelagets Forandring f. Eks. paa det ærede Medlem fra Æbeltoft (N. Neergaard) og det ærede Medlem fra Assens (Klaus Berntsen). Saadanne Kolbøtter skaber den Slags Ting, og det er ikke sundt for det politiske Liv. Jeg kunde ogsaa have Lyst til at sige: Hvad maa de Højrevælgere tænke Landet over, der tog med Begejstring mod Dagsordenspolitikken. . . .

(K. M. Klausen: De tænker ikke.) Der er een, der siger: „De tænker ikke“. Ja, det hyggeligste for dem vilde være, om de var ophørt med at tænke; men jeg kan dog ikke undlade at tro, at der er enkelte, som tænker. Hvad maa de Højremænd, der i Fjor overbevisningstro tog imod Dagsordenpolitikken, dels fordi de var mod den almindelige Valgret, og dels fordi de mente, at denne Politik var den bedste, tænke om Frontforandringen i Aar? Mon de tror, at de i Aar kan opnaa et bedre, et mere konservativt Forlig med den nuværende Regering, end de vilde kunne have opnaaet med den Regering, som sad i Fjor? Jeg kan heller ikke undlade at spørge: Hvad

maa de Højrerigsdagsmænd tænke, der faldt paa Valen? Det var gennemgaaende de mest moderate af dem, og flere af dem var valgte ved Hjælp af Venstres Stemmer. De blev liggende paa Valpladsen; men hvad maa de ikke tænke om de Taler, som nu er holdte her inde i Aar? Meget vilde selvfølgelig have set anderledes ud, dersom Højre i Fjor havde taget paa Forfatnings-sagen paa samme Maade, som nu Grev Frijs har taget paa den i Landstinget, og som det ærede Medlem for Københavns 7de Valgkreds (Fraenkel) har taget paa den her i Folketinget. Jeg tænker ogsaa i denne Forbindelse paa en hel Række af de Venstrerigsdagsmænd, som faldt ved Valget. Jeg vil for Resten sige, at de fik gennemgaaende en smuk demokratisk Død, de maatte som oftest omtrent alene føre Kampen mod de alle Vegne opdukkende Højrekandidater; den socialistiske eller radikale Kandidat holdt sig som oftest som Tilskuer og sagde, at det var et ganske brillant, ganske glimrende Forsvar for den almindelige Valgret, medens Højremanden sagde, at de var omtrent lige store Socialister begge to. Jeg kan næsten sige, at de døde under fuld demokratisk Musik og i Kærlighed, men Socialisterne og de Radikale holdt selvfølgelig deres Stemmer sammen. Hvor der ikke blev blæst i slet saa blide Basuner fra den Side, gik det for Resten gennemgaaende noget bedre.

Det er udtalt her i Tinget, at Grundlovssagen burde samle saa stor en Del af det danske Folk om sig som muligt; og denne Tale kan jeg fuldt ud underskrive. Men jeg vil dog sige — jeg tror, det er Tiden at sige det nu ved denne Lejlighed —, at ogsaa Fremtiden vil stille os Opgaver, andre Opgaver end den nærværende Tid. Det er jo gentagne Gange her i Tinget fra socialdemokratisk Side udtalt, hvor stærk en Vækst dette Parti har haft, og hvor glimrende en Fremgang, saa at dette Parti nu er Landets største Parti. Det kan de Herrer Socialdemokrater selvfølgelig glæde sig ved, de har haft en dygtig Ledelse, men det giver selvfølgelig ogsaa os andre noget at tænke paa, thi naar vi faar en ny Valgordning, vil de ogsaa faa Mandater i Forhold til deres Stemmer, og den Omstændighed, at de er blevet Landets største Parti, vil tvinge de Partier, som man nu en Gang kalder — ja, visse Udtryk bliver jo nu en Gang gængse; om det er det rigtige Udtryk, ved jeg ikke, men jeg maa bruge det, da det er gængs — de borgerlige Partier, til et